

Kulturhistorisk rapport for VMÅ 2772 Dankalk 2013

Sted nr. 12.07.08., sb. 49/KS nr. 2013-7.24.02/VMÅ-0009)

Næsborg sogn, Slet herred, Aalborg amt.

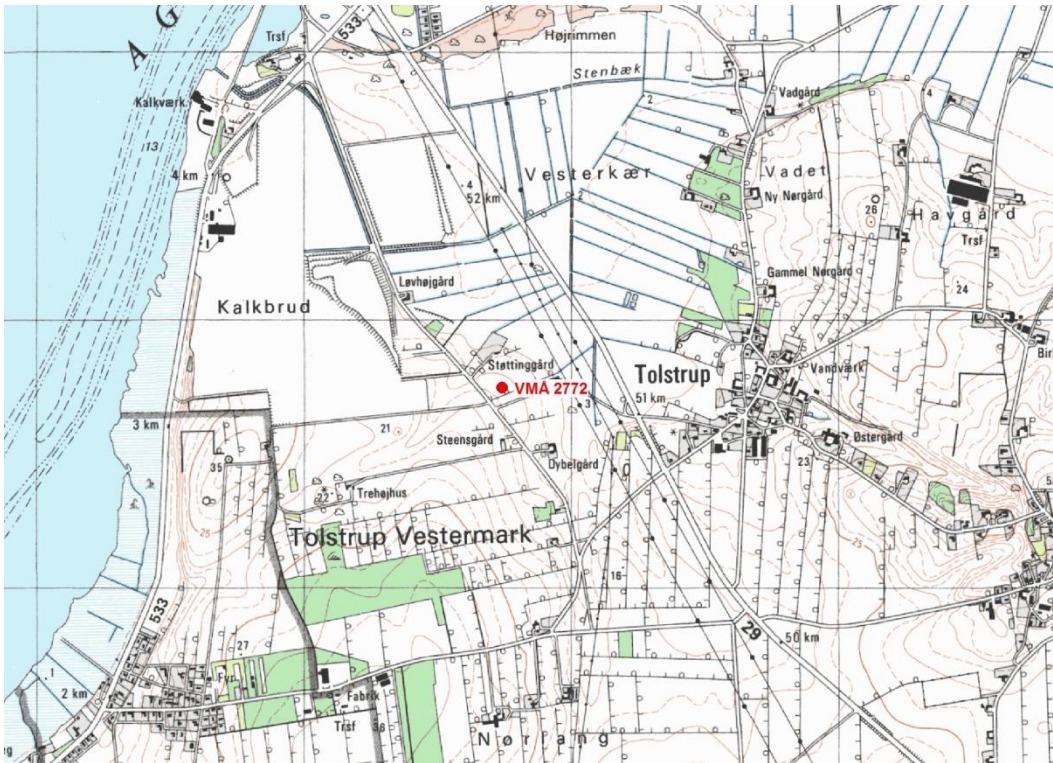
Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	2
Abstract	2
Undersøgelsens forhistorie	3
Landskab, terræn og undergrund.....	4
Udgravningsmetode	6
Undersøgelsens resultater	7
Undersøgelsens perspektiver – regionalt og nationalt	17
Udgravningens data.....	17
Tidstavle	17
Faktuelle oplysninger	19
Litteratur	19

Abstract

Boplads med spredt bebyggelse fra ældre bronzealder-ældre førromersk jernalder. På det sydlige planareal blev fundet resterne af et mindre treskibet hus, lignende mindre treskibede huse blev også fundet på det nordlige areal. På dette areal blev desuden fundet et stort hus fra den ældre del af bronzealderen (1800-1100 f.Kr.). Fund af forslaget ler over det meste af arealet vidner om en produktionsvirksomhed, hvori meget høje temperaturer indgik.

Området var bebygget gennem flere perioder i oldtiden. Der er således fundet anlæg fra såvel ældre- som yngre bronzealder (1800-500 f.Kr.) og tidlig ældre førromersk jernalder (500-250 f.Kr.).

Undersøgelsens forhistorie

Museet iværksatte en forundersøgelse ved Dankalk K/S i Løgstør. Dankalk ønskede at udvide indvindingsområdet for kalk. Museet fandt det nødvendigt med en udgravning, VMÅ 2772, eftersom der under forundersøgelsen, særligt på det nordlige areal blev erkendt flere treskibede huse. Undergrunden bestod i dele af området af kalk og der var således gode muligheder for at eventuelle knogler og fiskeben var bevaret. Overjorden rømmedes af i felter, hvor husene var erkendt under forundersøgelsen. Undersøgelsen foregik over en enkelt kampagne i efteråret 2013. Bygherre er Dankalk K/S, Aggersundvej 50, 9670 Løgstør.

Udgravningen blev påbegyndt den 19. september 2013 og afsluttet samme år den 25. oktober. Udgravningen blev forestået af cand. mag. Sine Toft Jensen.

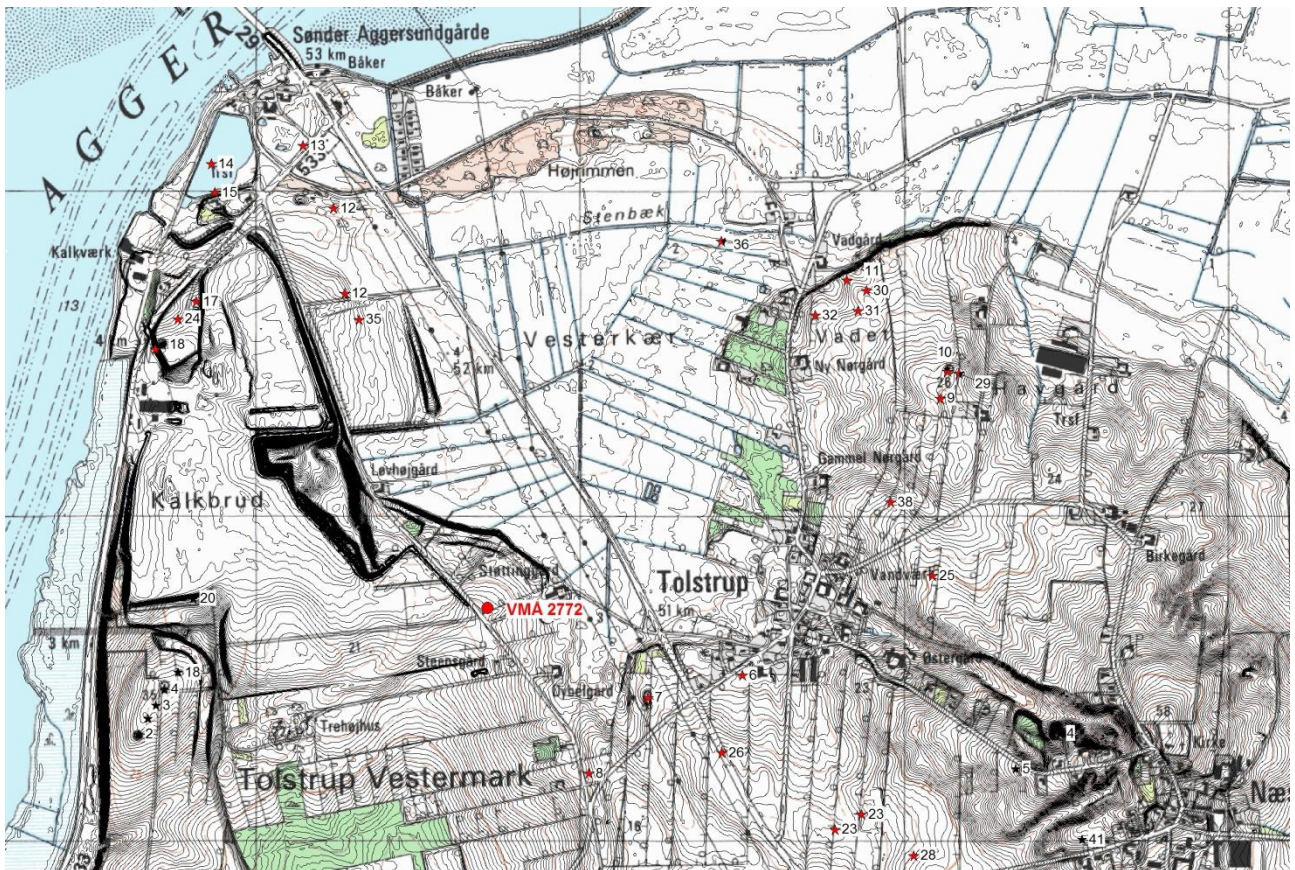
Nordlige og sydlige planområder.

Landskab, terræn og undergrund

Undergrunden på de to arealer var meget uens. På det sydlige areal bestod undergrunden overvejende af gruset gulbrunt sand. Kun enkelte steder stak kalken så højt, at den brød frem, da mulden blev rømmet af. På det nordlige areal var undergrunden ganske anderledes, den vekslede mellem gruset gulbrunt-gråbrunt sand, gulbrunt ler og massivt kridt. Hvor der var kridt og en massiv leret undergrund, forekom der jordfaldshuller. Jordfaldshullerne lod sig ofte kun vanskeligt adskillige fra egentlige stolpehuller. De fremstod som mørke forholdsvis små og fuldstændig runde aftegninger, med en anseelig dybde og lignede til forveksling stolpehuller. De ansatte på stedet kunne berette om fænomenet, der ofte forekom i klynger. I Felt 2, hvor Hus A312 lå, vekslede undergrunden mellem massivt kridt og gruset sand. Kridtet har givet efter og dannet lommer med den grusede sand, der i fladen lignede fyldskifter og som først ved nærmere eftersyn, viste sig at indeholde gravede anlæg. I forsænkningerne blev ofte fundet forslagget ler og trækulsnistre. Det virker, som har der i området været en form for produktion, der har resulteret i at store mængder forslagget ler og trækul er blevet spredt ud over det meste af det nordlige areal.

Muldlaget var, hvor terrænet hævede sig, omtrent 20-30 cm tykt, mens det andre steder kunne være op til 40 cm -50 cm tykt.

Bopladsen fordeler sig på en højning, der skråner ned mod et vidtstrakt område med hævet havbund, i dag kaldet Vesterkær. I oldtiden har der været fjord her og først med landhævningen og en intensiv dræning af området i nyere tid er arealet inddraget til landbrugsjord. Bopladsen ligger omkring kote 12.

På højninger ved Tolstrup lidt syd for bopladsen er fundet flere gravhøje og begravelser fra sten- og bronzealder (sb.: 7, 26 og 6). På højninger nord for indvindingsarealet ned mod den hævede havbund er gjort fund af skaldynger fra Ertebølle tid, sb.: 12 og 35. En anden boplads, også fra ældre bronzealder, ligger på et højdedrag nordøst for Tolstrup, nr. 29 på kortet. Den ligger i nogenlunde samme afstand til Vesterkær som VMÅ 2772, blot i kote 23. På pladsen er fundet og udgravet treskibede langhuse, tørrevægshuse uden tagstolper og gravhøje. Lig VMÅ 2772, hvor der ligeledes indenfor en begrænset afstand er fundet høje fra bronzealderen.

Den nemme adgang til fjorden og til fiskeri har gjort højningerne ud mod Vesterkær til et yndet område for bosættelser og begravelser gennem sten- og bronealder.

Besøg dette link: <http://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/> for mere informationer om de enkelte pladser. Klik på: Søgning på KORT og find Vesterkær på kortet. Sæt et flueben ved ikke fredede fortidsminder. Hver af de blå prikker er et registreret fortidsminde. Som det fremgår af kortet, ses der flere registrerede fortidsminder i området for Vesterkær. Klik på en af de blå prikker og få mere information om det enkelte fortidsminde. Nederst på siden i venstre hjørne ses et link til en signaturforklaring.

Udgravningsmetode

I takt med at mulden blev rømmet af med gravemaskine blev de fremkomne anlæg ridset ind med skovl og efterfølgende målt ind med GPS i projektion UTM zone 32 euref89. De indmålte data blev ved hjælp af programmet Arkdigi konverteret til MapInfo-tabeller, der efter endt datapleje udgør de enkelte felters oversigtsplan. I den blotlagte lyse undergrund fremstod de forhistoriske anlæg som mørke aftegninger. Dette er sporene efter de huller, man i oldtiden gravede til f.eks. husstolper og madlavningsgruber. Huse fra oldtiden er kun i meget sjældne tilfælde bevaret i et niveau, der ligger over undergrund. Stolpehullerne er den sidste rest af de formuldede stolper, der blev rejst for mere end 3000 år siden.

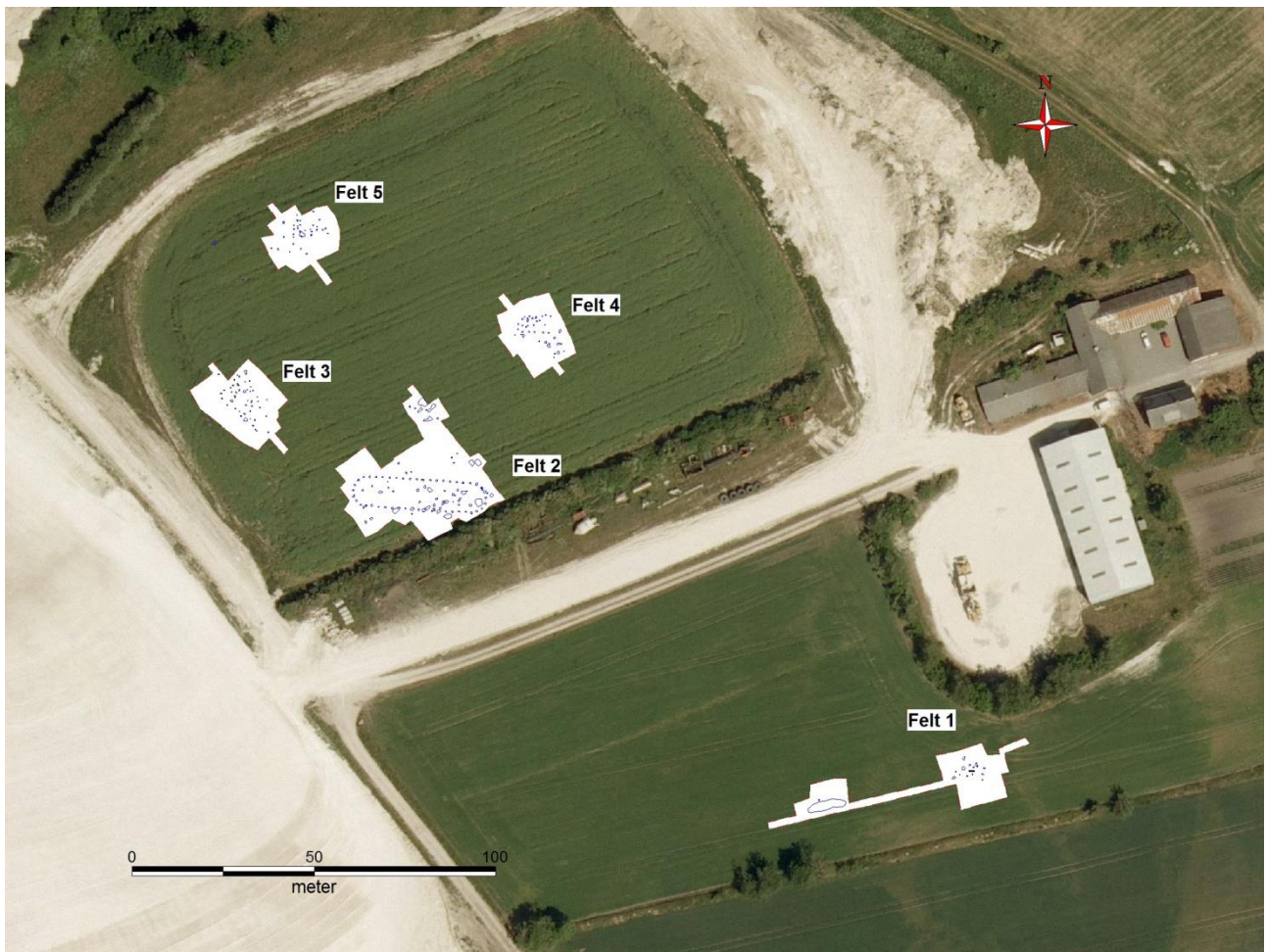
I de erkendte huse blev samtlige stolpehuller udgravet, de omkringliggende anlæg blev, grundet et vist tidspres, kun udgravet i begrænset omfang. Anlæggene blev snittet med spade, skarøkse og graveske. Hvor stolpehuller i Felt 2 lå i massivt og meget hårdt kridt kunne det være nødvendigt at bruge øksen. Profilerne blev tegnet på tegnefolie i målestoksforhold 1:20.

Størst arbejdsindsats blev tildelt det store langhus, A312, i felt 2. Langhuset var velbevaret med en ubrudt væglinje. Fra samtlige stolpehuller blev udtaget jordprøver til flotering. Kun et begrænset udvalg, 6 stk., blev tørret og floteret på Museum Salling i Skive. Ved flotering frigøres det makrofossile materiale. Ved makrofossilt materiale forstås forkullede planterester som frø, korn, blade og stængler. Floteringen foregår ved, at en tørret jordprøve skylles med vand, hvorved de forkullede elementer i jordprøven flyder ovenpå og kan udskilles. De forkullede plantedele bruges til datering ved kulstof-14 metoden. De enkelte frø i prøven kan identificeres af eksperter og ved statistiske metoder beskrive landbruget i oldtiden. I de indleverede seks floteringsprøver viste sig at være tilstrækkeligt med makrofossilt materiale til to stk. C-14 dateringer. C-14 dateringerne laves på et forkullet hvede fragment og et fragment fra en anden ubestemt kornsort. Resultatet af de to C-14 dateringer afventes.

Gennemgangen af det makrofossile materiale blev foretaget på Naturvidenskabelig Afdeling på Moesgård Museum.

Man kunne have forventet, set i lyset af den kridtholdige undergrund, at der ville være bevaret knogler og fiskeben. Bebyggelsen ligger i et landskab, hvor fiskeri må have spillet en central rolle. Under selve udgravningen blev noget sådant dog ikke observeret og under den kursoriske gennemgang blev heller ikke fundet rester efter zoologisk materiale.

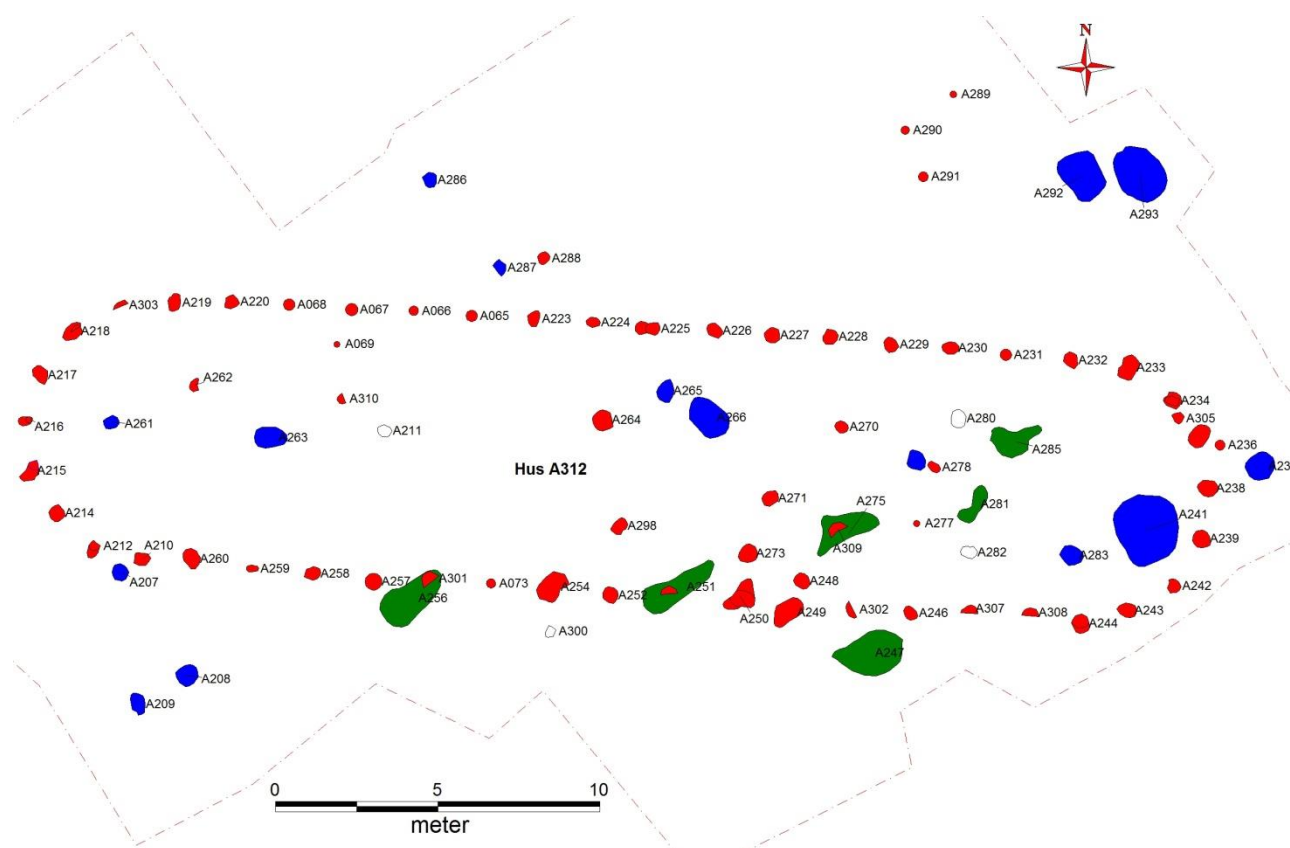

Oversigt over Felt 1-5.

På baggrund af forundersøgelsen blev mulden rømmet af i udvalgte områder på de to planarealer. Mulden blev rømmet af med gravemaskine med en 2 m bred rabatskovl. Udgravningsfelt 1 udgjorde 440 m², Felt 2, 940 m², Felt 3, 390 m², Felt 4, 326 m² og Felt 5 udgjorde 297 m².

Undersøgelsens resultater

Felt 2, Hus A312

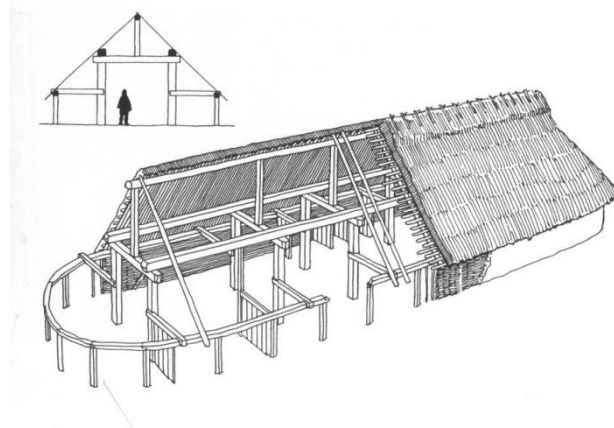

Øst-vest orienteret treskibet langhus. Det var omtrent 37 m langt og 8,5 m bredt. Kun to sæt tagstolper blev erkendt, mens væg- og gavlstolper til gengæld er bevaret i hele husets udstrækning. Indenfor husets grundplan blev erkendt anlæg fra en yngre periode.

To sæt af tagstolper (A270, A309) og (A264, A298), har sammen med væggen båret tagskonstruktionen. Normalt vil man finde sæt af tagstolper i hele husets længde stående med en afstand på mellem 3-6 m. Stolpehul A262 og stolpehul A310 ligger i lige linie med tagstolpe A264 og A270, hvorfor det er nærliggende at tro, de indgår i husets konstruktion. De to anlæg lå uden en modstående tagstolpe. De 'manglende' tagstolpesæt blev grundigt eftersøgt og udgraveren var i sin undersøgelse opmærksom på undergrundens meget uens beskaffenhed. Lommer af sand kunne således i fladen tage sig ud som fyldskifter, men ved en fladeskovling vise sig at indeholde stolpehuller. I den vestlige del af huset, hvor der kun er erkendt tagstolper mod nord, må man således have benyttet sig af en anden form for støtte for tagkonstruktionen end jordgravede tagstolper. Det er muligt, tagstolperne i stedet har stået på syldsten. Det kan forklare, hvorfor stolpehullerne ikke har sat sig noget aftryk i undergrunden.

Denne type af huse med to rækker af tagbærende stolper er en hustype, der ses fra den ældste del af bronzealderen og så langt ned i tid som til begyndelsen af middelalderen (1800 f.Kr. – 1050 e.Kr.)

Model af treskibet hus. Hus A312 har i sin opbygning mindet om dette hus. Gengivet fra Jørgen Jensen, Danmarks Oldtid, 2002.

Fra slutningen af stenalderen og ned i den ældste del af bronzealderen byggede man disse meget store huse. Hus A312 er på hele 314 m². Fra Vesthimmerland kendes kun yderligere tre eksempler, et hus ved Stenildvad syd for Års, på 292 m² (VMÅ 2610), et hus ved Rønbjerg, nær Rønbjerggaard (VMÅ 2538), på 240 m² og et hus ved Øster Ørbæk på 300 m² (VMÅ 2466). I andre egne af Danmark findes huse på 400 m² og enkelte så store som 500 m². De store huse blev som oftest opført på højtliggende steder i landskabet for derved at demonstrere, at her boede en betydningsfuld og rig familie. Byggeriet af de store huse sker samtidig med, at gravlæggelse af de døde foretages i gravhøje. I flere tilfælde er der tale om ekstremt rige begravelser. Særligt fra 1400-1200 f.kr. opføres gravhøjene i tusindvis over hele landet. Det er en periode med et tydeligt opsving i levevilkårene, formentlig særligt i de egne, hvor der har fundet en bronzeforarbejdning og eller distribution af bronze sted. VMÅ 2772 ligger ganske tæt på Limfjordens kyster og derfor i en gunstig position for et distributionscenter til indlandet.

De store langhuse blev opført med forskellig type vægkonstruktion. Vægstolperne i Hus A312 var rejst med meget ens interval, 1,75 m - 1,85 m og er generelt mindre og knapt så dybt funderet som tagstolperne. Hvor vægstolpehullerne ikke er af så stor diameter og ikke er gravet så dybt, har der formentlig været rejst en vidjeflettet væg beklasket med ler.

Hvor vægstolperne står med en lidt større afstand på op til 2,25 m kan der have været placeret indgange til huset. Der er i den forbindelse ikke registreret forstærkninger ved ekstra stolpehuller i forbindelse med indgangspartiet, ligesom de berørte vægstolper ikke er dybere funderet end de øvrige. Det er typisk for huse fra denne periode, at det ofte kan være svært at lokalisere indgangspartierne.

I hus A312 blev fundet flere kogestensgruber (angivet med blå), A261, A263, A266 og A283. En kogestensgrube svarer til en jordgravet ovn. Gruberne i Hus A312 er kun dårligt bevaret af få cm's dybde. Fylden består som oftest af trækulsfarvet sand med ildkørnede stenfragmenter. Samtlige gruber placerer sig indenfor husets væglinie og kan være samtidige med huset

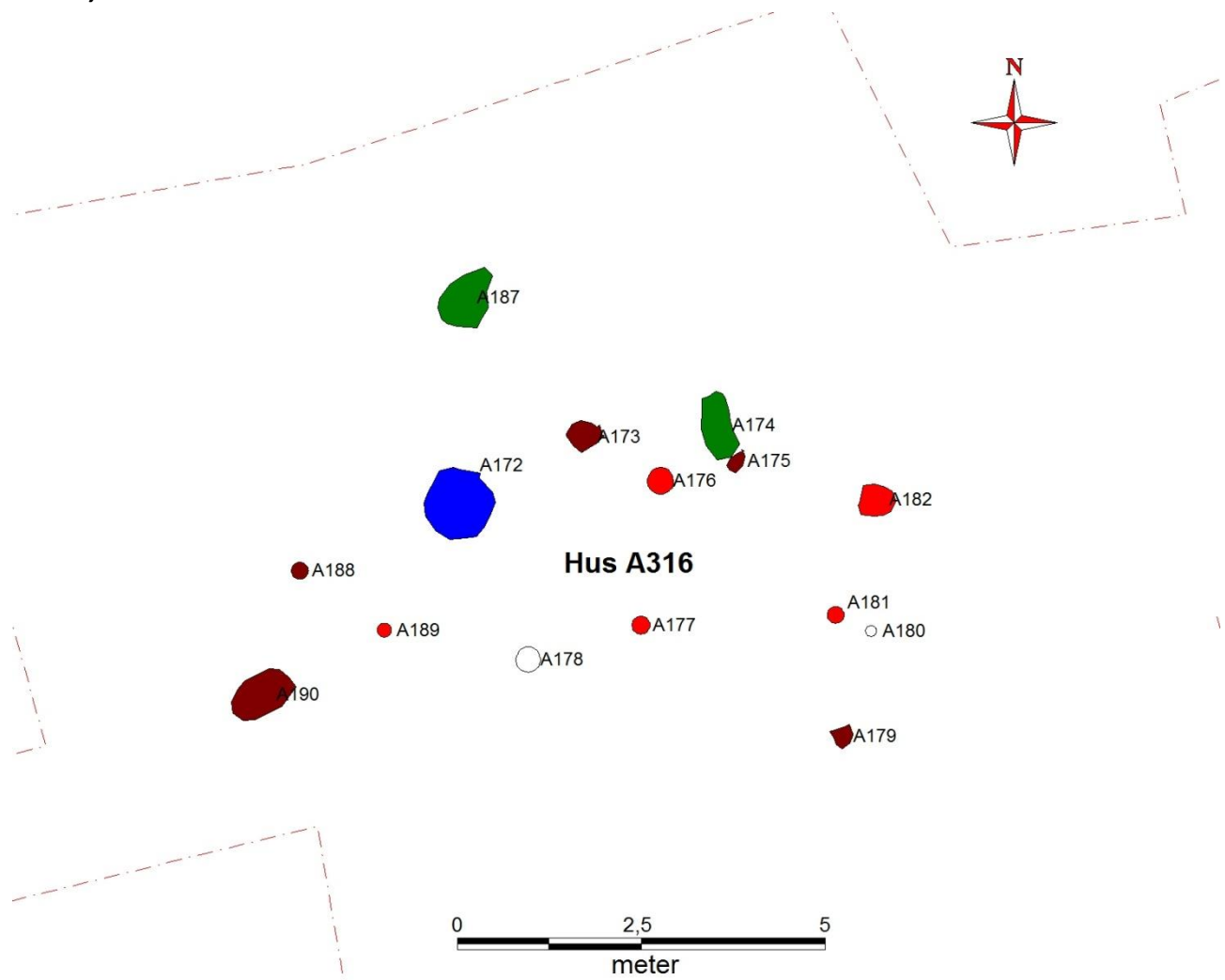

Grube A241.

Grube A241, i husets østende, skiller sig væsentlig ud fra de øvrige anlæg i Hus A312 både ved sin størrelse og den mørkbrune homogene humøse fyld. I fylden blev fundet en del skår, hvorfra et udvalg blev hjemtaget. Foruden lerkarskår blev fundet to knusesten, hvoraf den ene kan have fungeret som pistil. Grube A241 var ikke centralt placeret i huset og har ikke fungeret som ildsted eller ovn. Der er derimod tale om en nedgravning med en del skår og stenaffald, hvilket tyder på, at der snarere er tale om en affaldsgrube. Skårene fundet i gruben daterer den til sen yngre bronzealder per. VI – ældre førromersk jernalder per. I. Umiddelbart nord for Hus A312 blev fundet to anlæg, A292 og A293, hvor A293 var af lignende dimensioner og også her blev fundet skår dateret til sen yngre bronzealder per. VI – ældre førromersk jernalder per. I (700-300 f.Kr.). Gruben er altså flere hundrede år yngre end Hus A312 (1800-1100 f.Kr.).

Foruden Hus A312 blev fundet flere mindre treskibede huse. På de næstfølgende sider ses husenes grundplan og en kort beskrivelse.

Felt 1, Hus A31

Hus A316, blev som det eneste af husene, fundet på det sydlige areal. Foruden Hus A316 blev på arealet fundet flere spredte mindre gruber og fyldskifter, hvoraf enkelte indeholdt lerkarskår. I enkelte af gruberne sås trækul. I områderne med de spredte anlæg blev der ikke rømmet muld af i felter. Anlæggene er blot et udtryk for, at der i det meste af området har været en aktivitet i oldtiden. Ethvert gravet anlæg, om det er fra små dagligdags gøremål eller mindre midlertidige konstruktioner vil sætte sig spor i undergrunden.

Hus A316 lå orienteret øst-vest. Huset var bevaret i en længde af omtrent 7 m og en bredde på 2,25 m bredt, hvor det var bredest. Huset bestod af 2 sæt tagstolper (angivet med rødt). I det tredje sæt var kun den sydlige tagstolpe bevaret.

Mulige interne anlæg

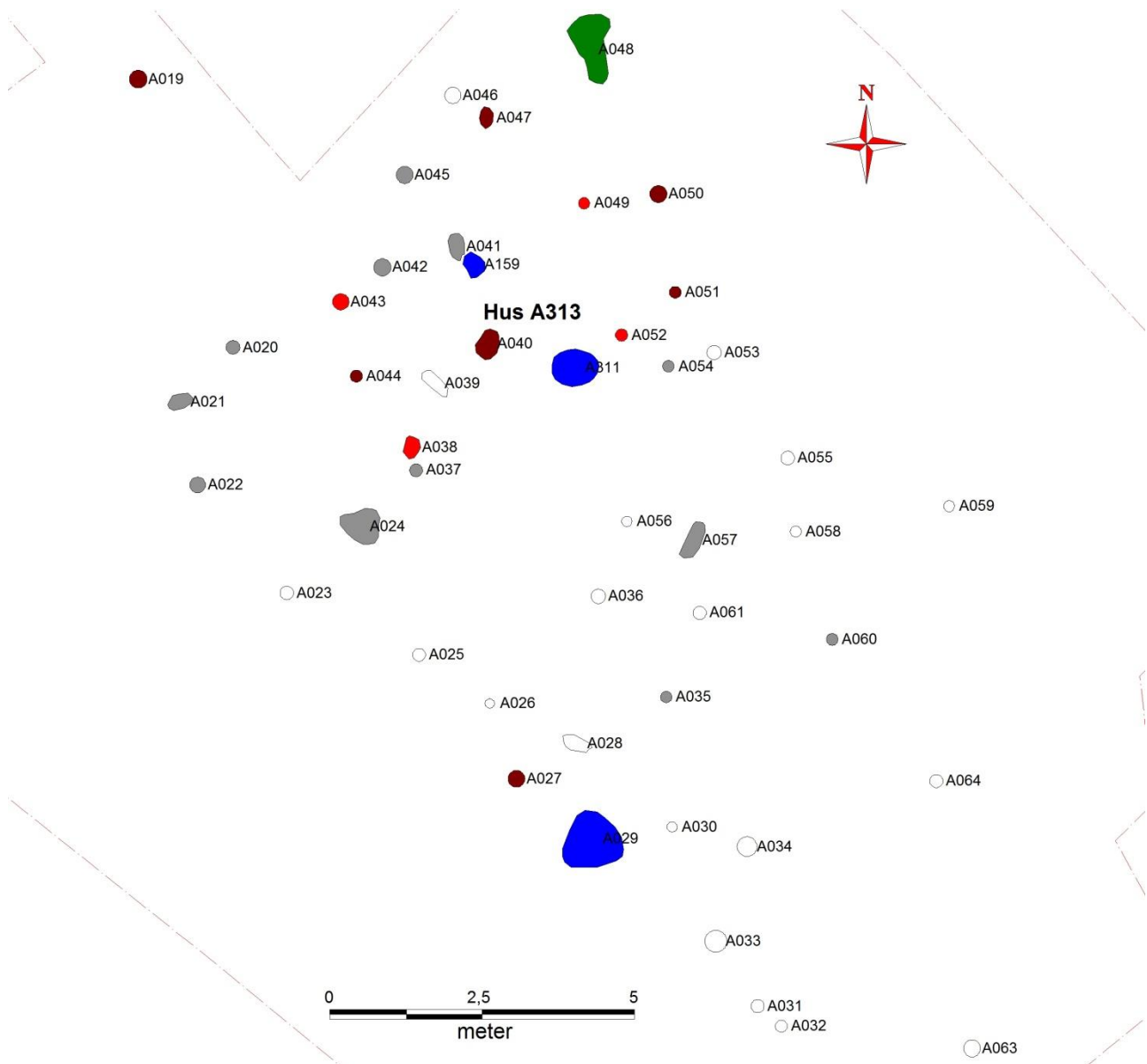
I huset blev fundet en enkelt kogegrube, A172 (angivet med blå). Gruben blev udgravet og fremviste en trækulsbræmme langs bunden af gruben. Grundet grubens placering indenfor tagstolperne, er det sandsynligt, at den er samtidig med huset.

Eksterne anlæg

Foruden koge gruben blev fundet enkelte andre spredte anlæg i form af stolpehuller (angivet med brunt) og fyldskifter (angivet med grønt). Det er uvist, om de er samtidige med huset.

Felt 3, Hus A313

Muligt firstolpehus (markeret med rødt) orienteret nordøst-sydvest. Huset var bevaret i en længde af 4,5 m og en bredde på 2,70 m. Huset ligger i et område med massivt kridt. Anlæg markeret med gråt er udgåede anlæg, blå = madlavningsgruber, brunt = oldtids anlæg og grønt = fyldskifte. De med hvidt angivende anlæg er ikke udgravet.

Tagstolpe A43 og A49 kan ikke med sikkerhed bestemmes som værende tagstolper. A49 blev ikke gravet til bund, fylden bestod af lysbrunt ler, med muld i fladen. Den blev gravet i en dybde af 70 cm, hvor den smalner ind. Det er uvist om der er tale om et jordfaldshul eller et tagstolpehul. A43 derimod har en ringe dybde på kun 10 cm. Fylden består af gråbrunt kridt. Den store ulighed i stolpehullernes udseende kan tale for, at der ikke er tale om tagstolper

Interne og eksterne anlæg:

Indenfor huset blev erkendt to mindre kogegruber (A159, A311), med en placering indenfor tagstolperne er det sandsynligt, at de er samtidige med huset. Begge gruber indeholdt ildskørnede sten og en mørkbrun muld. En tredje grube (A29), med samme fyld, blev fundet syd for huset.

Fund:

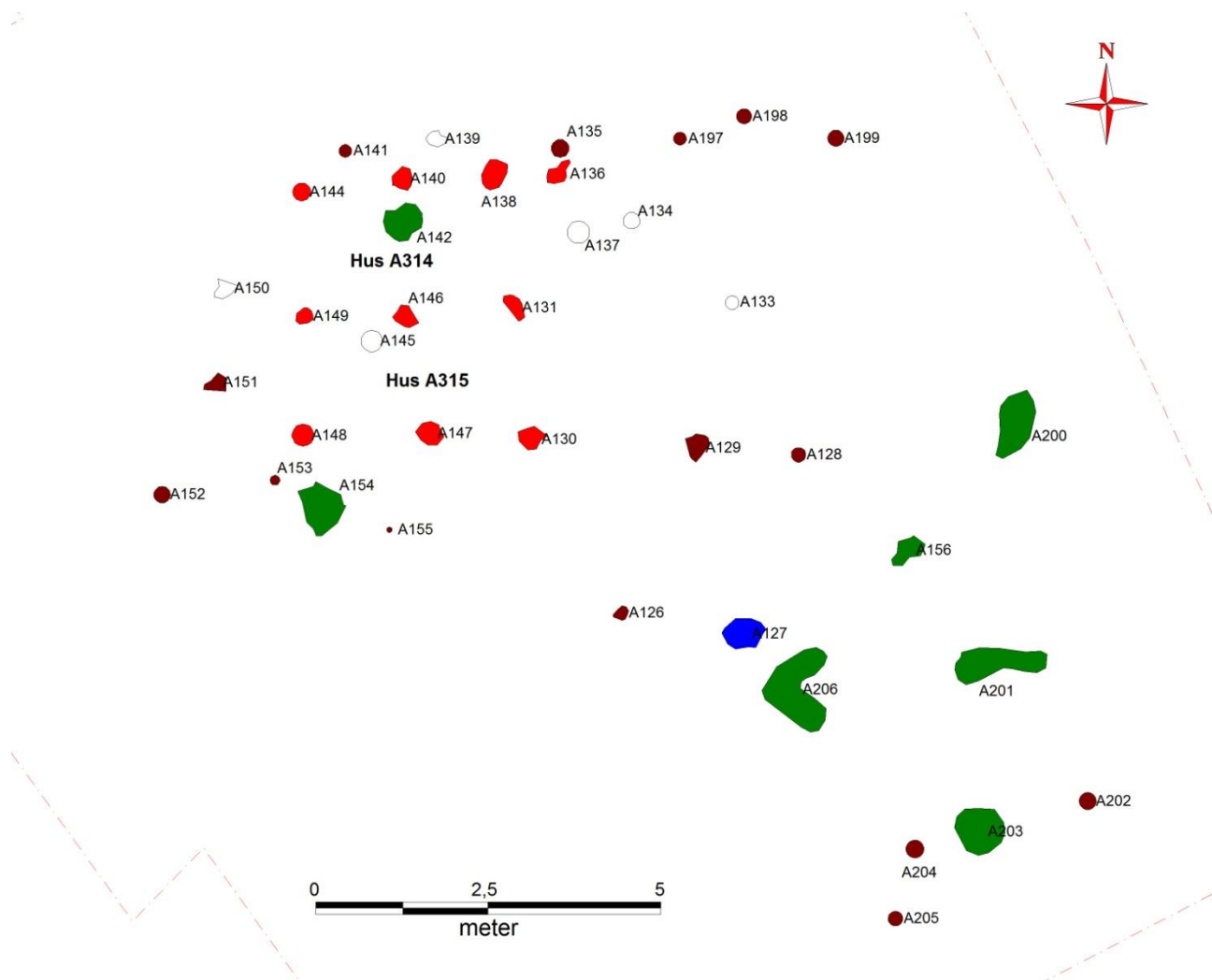
I tagstolpe A38 blev fundet en del skår (X1), heraf tre randskår og et skår fra bunden af karret. Der er formentlig tale om ét kar. Randskårene daterer karret til ældre bronzealder.

Tolkning/problemstillinger:

Kun anlæggene i huset og i dets nærmeste omegn er udgravet. Som det fremgår, er der flere af anlæggene, der efter udgravning måtte udgå. De viste sig for størstepartens vedkommende at være jordfaldshuller. Man må derfor forvente, at også en stor andel af de ikke snittede anlæg vil vise sig at være jordfaldshuller. Det var meget vanskeligt i fladen og i nogle tilfælde også, når anlægget var snittet at se forskel på stolpehuller og jordfaldshuller.

Det kan ikke med sikkerhed konkluderes, at der er tale om et firstolpehus, eftersom stolpehul A43 og A49 må betegnes som usikre.

Felt 4, Hus A314/A315

To treskibede langhuse, A314 og A315, hvor det ene hus afløste det andet. Husene er orienteret øst-vest. Hus A314 var bevaret i en længde af 3,20 m, regnes A136 for tagstolpe i hus A314 er længden 4,10 m. Den bevarede bredde er 2,25 m. Hus A315 var bevaret i en længde af 3,70 m og en bredde på 2,25 m. Der var ikke bevaret vægforløb i nogen af husene. Tagstolper angivet med rødt, fyldskifter med grønt, madlavningsgruber med blå, oldtids anlæg med brunt og udgåede anlæg med hvidt.

Interne og eksterne anlæg

I de to huse og i deres umiddelbare nærhed er fundet flere spredte anlæg såvel stolpehuller som fyldskifter. Anlæggene kan ikke direkte knyttes til de to huse og for flere af anlæggenes vedkommende var det vanskeligt at afgøre, om der var tale om anlæg eller blot jordfaldshuller. Fyldskifterne A156, A201 og A203 fremstod i fladen som mulige anlæg, men de viste sig at være uden nævneværdig dybde. Fylden var heterogen, med enkelte skørnede stykker af sten og fra tid til anden enkelte skår. Fyldskifterne fremstår ikke som egentlige anlæg, men er snarere resterne af et affaldslag, der har dækket en stor del af området, hvoraf det meste i dag er pløjet væk. Det der

er bevaret frem til i dag, er den del, der efter flere tusind år, har sat sig i forsænkninger i undergrunden.

Stolpehul A140.

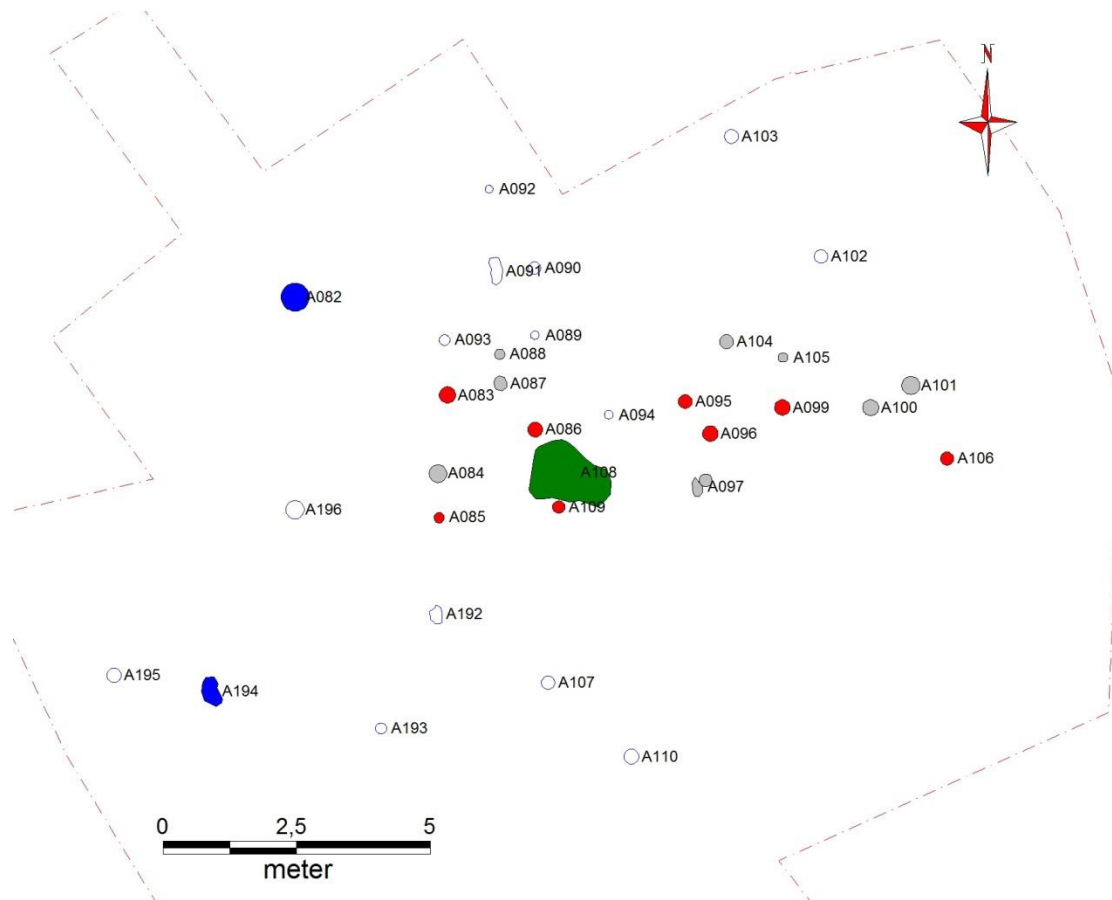
I Hus A314 i stolpehul A140 blev fundet en pistil og en knusesten, X96. Redskaberne er formentlig havnet i stolpehullet som støtte for stolpen.

Det er vanskeligt at give en præcis datering af de to huse. Der blev ikke gjort fund, som kan datere husene. Derfor vil en datering udelukkende forlade sig på husenes grundplan, som ved deres ringe størrelse kan pege mod en datering til yngre bronzealder-ældre førromersk jernalder.

Tolkning/problemstillinger:

Der er formentlig tale om to huse, hvor det ene afløser det andet. Det kan ikke umiddelbart afgøres, hvilket hus der er rejst på stedet som det første. Tagstolperække A149, A146 og A131 indgår i begge huses konstruktion, som henholdsvis den sydlige og den nordlige tagstolperække. Det fremgår ikke af profilerne i de tre stolpehuller, at de evt. har været genanvendt.

Felt 5, spredte bopladsspor

Området blev valgt til udgravning, da der i stolpehul A106, blev fundet skår, X6. Det forventedes, at der blandt anlæggene var tagbærende stolper til et mindre treskibet hus.

Det skulle vise sig ikke at være tilfældet.

Kun de anlæg, der i fladen så ud som værende stolpehuller med en formuldet fyld, blev udgravet. Kun få af de udgravede anlæg viste sig rent faktisk at være stolpehuller (markeret med rødt). Langt den overvejende del var jordfaldshuller (markeret med gråt).

Lerkarskårene, X6, består udelukkende af sideskår med en grov magring, den grove magring kan pege mod en datering til ældre bronzealder.

Anlæggene indgår i det billede, der tegn er sig over det meste af området, hvor der ses spredte fyldskifter, enkelte spredte smågruber og stolpehuller. I flere tilfælde er der i eller på anlæggene fundet forslagget ler og eller lerkarskår.

Undersøgelsens perspektiver – regionalt og nationalt

Kun i tre andre tilfælde er der i Vesthimmerlands Museums ansvarsområde fundet huse af dimensioner som Hus A312. Det er uvist, om de store huse skal tolkes som magtcentre skabt af en handel med bronze eller om de har fungeret som 'tingsted', hvor der blev holdt råd og de store beslutninger blev truffet for oplandet. Det kan heller ikke udelukkes, at der er tale om én mands eje, en høvding. Det ene udelukker selvfølgelig ikke det andet, det er sandsynligt høvdingen både lagde hus til rådslagning og stod for distribution og/eller en bronzeproduktion. Vores viden om bebyggelsen i Vesthimmerland i ældre bronzealder er begrænset, hvorfor fundet af Hus A312 vil få stor betydning i en kortlægning af bebyggelsesmønstret i ældre bronzealder.

Med en større forståelse af bebyggelsesmønstret vil man forhåbentlig også kunne få et indtryk af bronzens vej til området, hvor den kom fra og i hvor stort et omfang bronze blev produceret på stedet og ikke som det nok oftest var tilfældet importeret og smeltet om.

I engområdet nedenfor bopladsområdet, vil man forvente at finde et offersted. Det sted i mosen, hvor man har ofret gaver til guderne for at sikre sig deres gunst. Gaverne blev givet i håb om en god høst, et frugtbart giftemål, og var samtidig et middel til at markere overfor omgivelserne, hvilken mægtig magt man besad. Et stort overskud betød, at man kunne foretage meget kostbare ofringer til guderne og derved konsolidere sin status i samfundet. Offergaver i ældre bronzealder bestod blandt andet af våben i bronze, så som spydspidser og sværd og store mængder kvindesmykker.

Udgravningens data

Oldsager, original dokumentation, videnskabelige prøver m.v. opbevares på Vesthimmerlands Museum. Her vaskes og nummereres fundene, inden de stilles på museets magasin. Kun et udvalg af de genstande, museet finder ved udgravninger, bliver udstillet. De fleste udgravningsresultater bruges først og fremmest i videnskabelige rapporter i sammenhæng med de øvrige fund, der gøres i museets ansvarsområde.

Tidstavle

1500	Nyere tid	Historisk tid
1050	Middelalder	
900	Yngre Vikingetid	Forhistorisk tid
775	Ældre vikingetid	
530	Yngre germansk jernalder	Yngre jernalder

375	Ældre germansk jernalder	
160	Yngre romersk jernalder	
0	Ældre romersk jernalder	Ældre jernalder
200 f.Kr.	Yngre førromersk jernalder	
500 f.Kr.	Ældre førromersk jernalder	
1000 f.Kr.	Yngre bronzealder	Bronzealder
2000 f.Kr.	Ældre bronzealder	
2400 f.Kr.	Dolktid / Senneolitikum	Yngre stenalder (neolitikum)
2800 f.Kr.	Enkeltgravskultur / Mellemneolitikum B.	
3200 f.Kr.	Tragt bægerkultur / Mellemneolitikum A.	
3900 f.Kr.	Tragt bægerkultur / Tidligneolitikum	
5400 f.Kr.	Ertebøllekultur	Ældre stenalder (mesolitikum)
6800 f.Kr.	Kongemosekultur	
9000 f.Kr.	Maglemosekultur	
	Ahrensburgkultur	Palæolitikum
	Brommekultur	
12000 f.Kr.	Hamburgkultur	

Arkæologiske perioder og deres begyndelsesdatering i det danske område. Skemaet skal læses sådan, at eksempelvis ældre romersk jernalder begynder omkring år 0 og skifter til yngre romersk jernalder omkring 160 e.Kr. Perioden fra ældre førromersk jernalder til og med ældre romersk jernalder kaldes samlet for ældre jernalder.

Faktuelle oplysninger

Vesthimmerlands Museums j.nr.:	VMÅ 2772 Dankalk 2013
Sogn, herred, amt:	Næsborg, Slet, Aalborg
Sted nr.:	12.07.08
Bygherre:	Dankalk K/S, Aggersundvej 50, 9670 Løgstør
Areal:	Ca.2390 m ²
Muldafrømning:	dm Entreprenør ApS

Undersøgelsen er betalt af bygherre.

Litteratur

Forslag til litteratur, hvor det vil være muligt at finde uddybende materiale om de nævnte perioder.

Jensen, Jørgen. 2002. *Danmarks Oldtid. Bronzealder 2.000-500 f.Kr.* København

Jensen, Jørgen. 2003. *Danmarks Oldtid. Ældre Jernalder 500 f.Kr – 400 e.Kr.* København

Vesthimmerlands Museum, den 8. juni 2014
